

V hlubokém lese, úplně obklíčena horami, od nepaměti stála prastará myslivna, kterou zdejší občané nazývali "Starý kvartýr". Daleko vzdálená od světa, byla odkázána jen na nouzové /vývotní / lesní cesty a chodníky. Jinak spojení s vesnicí nebylo. Nebylo ani nezbytných mostků a lávek pro překračování rozvodněných potoků a bystřin, zejména v době jarního tání. Sněhové závěje často úplně znemožňovaly spojení s vesnicí. Bylo potřeba doplňovat zásoby v domácnosti, zejména potraviny - docházka dětí do školy a jiné naléhavé nutnosti, jež domácnost často vyžaduje.

Mimo osamělý mlýn, který místní občané nazývají "Mlýnkem", nebylo v blízkém okolí žádné usedlosti. Ale ten byl od myslivny příliš vzdálen takže ani jeho klapot nenarušoval klid lesní samoty. V suchých letech potok často vysychal a mlýnář byl nucen zachovat klid až do příštího deště. Jen ticho zde narušuje šumění potoka, který se těžce prodírá skalnatými břehy a útesy. Občas křik dravců a ostatní ptačí havěti ruší posvátný klid samoty. Hory většinu denního času zastíňují myslivnu, takže brání proniknutí paprsků do údolí a tak stále šero je sesíleno stínem věkovitých korun dubů a borovic.

Myslivec, či lesník, který zde bydlil, byl zde odsouzen tíživé samotě a vystaven častému nebezpečí, která mu tento život přináší. Byli tu muži, kteří hrdinně snášeli svůj těžký život a přecasto zaplatili i krví svou odvalu. Za feudalismu, kdy bylo v lesích mnoho zvěře, také časté pytláctvo ohrožovalo lesní ochranný personál. Nejednou se přihodilo, že lesník, či myslivec se již domů ze služby nevrátil. Toho důkazem jsou dnešní pomníky a obrázky, které nám tragický skon myslivce připomínají.

Vzpomínám z vyprávění své matky o tomto strastiplném životě, který prožila na samotě a to zvláště na "Starém kvartýře".

Jako svobodné děvče byla jsem zaměstnána při domácnosti a jinak též při polním hospodářství. Žila jsem v lásce u svých milovaných rodičů, sourozenců četných přátel. Mladému, šťastnému a radostnému životu byl záhy konec. Přišel jednoho dne můj nastávající manžel, který po zasnubách si mne odvedl do myslivny na "Starý kvartýr". Z počátku jsem žila v šťastném opojení, které přináší mladá láska. Později začala mne tížit samota. Můj manžel býval často ve službě, zejména v noční době. Většinu času trávila jsem v myslivně sama. Pak přišly děti. Bylo jich čtrnáct. Přetěžko jsem snášela těžký úděl ženy a matky.

Již počátek našeho společného žití s manželem narušila zpráva, že ze znojenské věznice uprchli trestanci a skrývají se ve zdejších lesích. V krátkém čase jsem se mohla o jejich přítomnosti přesvědčit. Dlouhý čas řádili ve zdejší kraji a živili se krádežemi, drobnými dary, které jim zdejší občané ze strachu před násilnostmi dobrovolně dávali. Vícekrát navštívili i myslivnu na "Starém kvartýře". Nejčastěji se domáhali jídla, t. j. chleba a mléka. Přicházeli jen v době, kdy manžel nebyl doma a byl služebně zaměstnán mimo revár. Bylo mi nápadné, že nejčastěji přicházeli do myslivny v doprovodu služky. Jak se později ukázalo, byla ta s nimi spolčena a v mé nepřítomnosti požívatinu banditům poskytovala. Troufalost banditů neznala mezí. Domáhali se přístupu do myslivny i když tato byla uzamčená a matka byla nucena se bránit i se zbraní v ruce. Výstřely na popalch byli násilníci vyplašeni a ukryli se v houštinách. Lesní dělníci, kteří v okolí pracovali přispěchali ku pomoci ohroženým, ale pachatele již nezastihli. V jednom případě přepadl bandita matku, když došla krávu. Steží uchránila se surovému násilníkovi a jen díky své duchapřítomnosti a odvaze se ubránila. V kritickém okamžiku hodila těžký hrnec plný mléka pachateli na hlavu. Na to přehla do budovy myslivny, kde se utzámkla. Bandité se pak pomstili tím,

že zapálili stodolu myslivny, která úplně vyhořela.

Přesto, že bandité v kraji dlouhý čas řádili a dopouštěli se různých zločinů, nepomohli zvláštní četnické hlídky, porůzně a nepravidelně do terénu vyslané. Dokonce bezvýsledně skončila i několikrát opakovaná vojenská asistence, vyslaná do zdejších lesů ze znojenské posádky, aby bandity zneškodnila. Další prodlévání v myslivně bylo pro mne krajně nebezpečné, žila jsem v neustálém strachu a bázni před těmito nebezpečnými lidmi. Odcházela jsem na noc s dětmi k rodičům do Mikulovic. Cestou doprovázel nás manžel, někdy i hajný vždy ozbrojen. Tehdejší majitel panství nakonec znal, že myslivna pro svou izolovanou polohu se za obydlí nehodí a služebně přiděli manželovi byt v obci.

Vzpomínám na den, který byl velmi truchlivý a na dlouhý čas zanechával v mé duši úzkost a obavu o život manžela a nás členy rodiny ohrozil hmotně.

Bylo to na podzim za mlhavého rána, kdy jak obyčejně odcházela manžel s hajným Vošterou na obchůzku do lesa. Ten den jsem měla s manželem domluvenou schůzku u sestry Marie. Byla neděle a k tomu posvácení. Čekala jsem toužebně na manžela, který se dlouho z lesa nevracel. Plna neklidu jsem vyhlížela muže a on stále nepřicházel. Konečně, když již denní doba natolik pokročila a obava má vzrostla nesnesitelně, spatřila jsem na lesní aleji vedoucí k myslivně ležet člověka. Hrozný omakžik nastal, když jsem poznala v neživém muži svého manžela. Hlavu a celý obličej měl zalit krví a vůbec njevil známky života. Při pronásledování byl zákeřně napaden neznámým pytlákem, který v mlze se ukryl za šípový keř a odtud z patnácti kroků plný náboj broků střelil manžela do obličeje. Těžce zraněný po cestě do myslivny třikrát ztratil vědomí. Nakonec před myslivnou zůstal ležet a tam jsem ho našla.

Přítomný hajný, který rovněž pronásledování pytláka sledoval ztratil se v husté mlze a přišel pozdě. Pachatel měl možnost uniknout před spravedlivým trestem. Událost tehdy vzrušila celý kraj. Četnictvo zahájilo přísné pátrání, nakonec bezvýsledně. Po pytlákově výstřelu byla nalezena zátka uzavírající v hlavní prach/v ládovačce/ a byla dodatečně četnictvem nalezena. Pytlák užil místo zátky, části dětské plénky bílé a modře pruhované. Bohužel podobné dětské plénky byly nalezeny ve více domácnostech i u některých podezřelých z řad místních pytláků. Až po mnoho letech, zatížen těžkým svědomím se pachatel k činu přiznal. Krátce před smrtí se knězi vyzpovídal a pak skončil. Vzal tak dlouho utajované tajemství s sebou do hrobu.

Zranění manželovo bylo velmi těžké a nebezpečné. Vyžadovalo si velmi svědomitého opatrování a péče. Život manželův takřka vyšel na vlásku. Všichni hraběcí zaměstnanci museli ve službě chodit hladce oholeni. Tak si to pan hrabě přál. Sám nosil překrásný plnovous. Když ale byl manžel značným zraněním zjizven v obličej, hrabě mu dovolil nosit plnovous.

Bylo mnoho událostí odehrávajících se v běžném životě tehdejších ochránců lesů a zvěře. Ponejvíce případy skončily u okresního soudu na stole prokurátora. Vyjímám z těchto už minulých let jeden surový čin pytláka. A matka ve svých vzpomínkách pokračuje.

Těžkého ublížení natěle se na manželovi dopustil pytlák z nedaleké vesnice D. On často navštěvoval manžela a obtěžoval ho různými žádostmi, jako - o klest pařezy, stelivo, chvoj atd. Při tom vyzvídal, kde toho času manžel je, aby mohl klidně provádět pytlácké řemeslo. Dlouho a bezpečně pohyboval se revírem, rány v tratích padaly a v honbišti se neustále ztrácela zvěř. Manžel pytlákovi plně důvěřoval a nejmenší stín podezření mu nepřišel na mysl, že dotýčný je nebezpečným škůdcem zvěře. Konečně po usilovném pátrání a nesčetných hlídkách přistihl manžel V. při touláctví za zvěří. Bylo časně z rána v neděli. Pytlák využil doby, kdy manžel býval přítomen na mši. Došlo k prudkému střetnutí obou mužů.

Manžel pytláka srazil k zemi a vyrval mu pušku. Pytlák ale byl natolik pružný až již ležel na zemi, stačil muži podrazit nohu a způsobil mu nebezpečný pád na hlavu. Při tom mu pachatel způsobil těžké zranění na hlavě způsobené úderem hole. A opět se mi vrátil ze služby zalitý krví s těžkým zraněním a já byla plna úzkostí a obav o jeho zdraví.

Pytlák byl odevzdán okresnímu soudu k potrestání. Tím křek ale jeho pytlácká vášeň neusnula. Zanedlouho manžel znovu ho přistihl při ranní točce, odzbrojil a předal soudu. Jmenovaný ve vysokém stáří často dobýval pařezy v lese. S manželem žil v míru a ani zvěři neublížoval. Smířili se.

Ze vzpomínek nebožky matky uvádím nepříznivý vliv, který beztak již neklidný život přitěžoval, a to byl častý výskyt hadů. Tito se často vyskytovali v nejbližším okolí myslivny, někdy přímo v budovách, zvláště hospodářských. Škalnaté, sluneční stráně jejich rozmnožování vydatně podporovaly. Stávalo se, že had byl ukryt v kopce sena, nebo v předtím nasečené trávě. Stal se případ, že drvoštěpiza poledního odpočinku, když usnuli zjistili, že jednomu z nich se na obnažených prsou umístil had. Zahříván slunkem, ze spodu lidským tělem bylo mu dobře k duhu a plaz tvrdě usnul. V zápětí byl ostatními dělníky ubyt.

V opačném případě byl návštěvník lesa napaden. Had byl velmi podrážděn a na člověka útočil. Překvapený člověk neměl dostatek zmužilosti, aby se vyhnul hadově přítomnosti, začal prchat na jiné místo. Jaké ale bylo jeho zděšení, když v bezprostřední blízkosti uviděl opět syčícího hada znovu. Strach a hrůza ho přepadla. Schwácen a vysílen dostal se do domu, kde si dlouhý čas poležel se zápallem plic.

Vícekrát se nám přihodilo při práci, že had byl překvapen loveckým psem, a od něho uštknut. Zraněný ohař nezahynul po hadově uštknutí, ale rána silně otékala a bolela.

Od jara do podzímku vyháněli naši rodičové dobytek na pastvu. Vypásaly hlavně lesní cesty a stráně. I zde přicházelo k neštěstí a sice k uštknutím dobytka. Zvláštní případ se udál s pasoucím se dobytčetem, které bylo navštěvováno hadem. Totiž zjistila jsem, že jedna mladá kráva při dojení čsto ztrácí mléko. Mívá struky uslintané. Pozorováním se přišlo na to, že tato kráve se odděluje od ostatního stáda a uléhá v nízkém březovém hájku. Jaké bylo naše překvapení, když na vemenu ležel had a esál mléko. Byla to silná užovka. Po řadu dní navštěvovala kráva hada a dovolovala mu příjemné pohoštění.

Starý kvartýr sám byl místem již o sobě samém vzbuzujícím svou opuštěností a osamělostí ponurým dojmem. Již okolní vrcholky, nazvané Hradiště naznačovaly cos tajemného a tesklivého. V dávných dobách zbudovali zde naši předkové svá sídliště. Častá náleziště starých předmětů jsou toho důkazem. Hlavně primitivní nářadí, zbraně, kamenné hrnce, popelnice a j. Rovněž značná množství kostí a zbytků parohů.

Dávnější majitel pozemku na Hradisku Kudrna, bývalý obuvník častými vykopávkami se zabýval a své nálezy předával notáři Paliardimu v Mor. Budějovicích. Někdy též učiteli Vildomcovi. Kudrna v těchto odlehlých končinách našel nenadálou smrt. Stal se obětí loupežného vraha. Pro 65 haléřů, které měl u sebe, byl násilně zbaven života poctivý a pracovitý živitel četné rodiny. Za svého života častěji přicházel do myslivny za spávkami obuvi, za dřívím, trávou a pod. Svou přítomností zpříjemňoval osamělost myslivny.

V dávných dobách usadil se ve zdejších horách poustevník. Obýval jeskyni zbudovanou z kvádrů a dřeva. Živil se většinou lesními plodinami a milodary. Do myslivny si přicházel pro pitnou vodu. Byl to tichý, úplně před světem uzavřený člověk. Nikdo, nikdy se nedověděl jeho původ a příčinu jeho osamění.

H

Své nadevšemilované a drahé matičce věnuji tuto hrst vzpomínek z jejího dřívějšího vypravování. Celý svůj život zasvětila rodině, hlavně v dobách velkých nebezpečností a neštěstí. Neohroženě hájila a ochraňovala blaho a čest svých početných dětí a manžela. Sama byla skromná, štedrá a bezměrně dobrá. Těžce snášela nepravdělivý útlak nadřazeného panstva, jejich pýchy a naduté domýšlivosti. Jak mnoho zůstali dlužni této ušlechtilé ženě !

Dáno 26. XII. 1964.

Příbyl Josef, v. r.